

PRO ÚPRAVY VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU A PRO HODNOCENÍ UKRAJINSKÝCH ŽÁKŮ

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Česká školní inspekce společně vydávají toto **metodické doporučení** s cílem připomenout základní **smysl** a **účel úprav** vzdělávacího **obsahu** a také **smysl** a **cíle hodnocení** ukrajinských žáků pobývajících na území České republiky v důsledku válečného konfliktu. Většina doporučení má samozřejmě **smysl** nejen pro ukrajinské žáky, ale pro **všechny žáky**, kteří jsou ve škole vzděláváni. Speciální úpravy směrem k ukrajinským žákům pak umožňuje platná legislativa (**Lex Ukrajina**).

ZAČLENĚNÍ ŽÁKA DO VZDĚLÁVÁNÍ JE HLAVNÍM CÍLEM

- » Je vhodné vnímat, že vzdělávací cíle, metody výuky i způsoby hodnocení mohou být výrazně odlišné od běžné výuky, pokud slouží k začlenění žáka do vzdělávání. A o to jde v případě ukrajinských žáků především.

NEBOJTE SE UPRAVIT VZDĚLÁVACÍ OBSAH, CÍLEM JE ADAPTACE

- » Vzdělávací obsah, metody výuky a hodnocení průběhu a výsledků učení jsou spolu nerozlučně svázané. U každého jednotlivého žáka je v první řadě vhodné brát v úvahu jeho konkrétní situaci a přemýšlet, co se tento žák potřebuje naučit, aby se co nejrychleji adaptoval v novém prostředí a mohl se co nejrychleji plnohodnotně zapojit do vzdělávání. Není třeba se omezovat stereotypy a formálními pravidly či zvyklostmi, je možné být kreativní. Úpravy vzdělávacího obsahu je třeba vhodnou cestou evidovat, ovšem bez nutnosti formálně upravovat ŠVP. Jde zejména o to, aby vedení školy a učitelé měli o změnách ve vzdělávacím obsahu přehled a mohli je případně smysluplně modifikovat.

SMYSEM ÚPRAV VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU JE EFEKTIVNÍ ZAPOJENÍ ŽÁKA DO VZDĚLÁVÁNÍ

- » Vzdělávací obsah lze upravit tak, aby sloužil hlavnímu cíli dočasného pobytu ukrajinských žáků u nás, a tím je jejich rychlá a kvalitní adaptace a plnohodnotné zapojení do vzdělávání a do celkového života školní komunity.

EFEKTIVNÍM PŘÍSTUPEM JE INDIVIDUALIZACE

- » V rámci možností je vhodné výuku maximálně individualizovat, soustředit se na pokrok jednotlivých žáků, být podporující, mít trpělivost, vyjadřovat důvěru ve schopnosti a možnosti ukrajinských žáků a samozřejmě tam, kde to dává smysl a kde je to v jejich prospěch, je možné uplatňovat vyšší nároky.

VYSOKÁ OČEKÁVÁNÍ I OD ŽÁKŮ

- » Není třeba se za každou cenu nutit k nějakým úlevám. Ukrajinstí žáci nepotřebují ulevovat v nárocích na učení. Potřebují cítit zájem, podporu, povzbuzení a ocenění snahy a dílčích úspěchů. I k tomu je vhodné vztahovat jejich hodnocení.

SMYSLUPLNÁ NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT

- » Je potřeba porozumět situaci konkrétního žáka a pochopit jeho potřeby. Užitečnější než rozpaky či lítost bude nabídka smysluplných vzdělávacích aktivit směřujících k rychlému začlenění žáka do školního i společenského života a také důraz na bezpečné a vstřícné prostředí. U ukrajinských žáků je vhodné v maximální možné míře podporovat také jejich zapojení do volnočasových činností, jejichž nedílnou součástí by měly být pohybové aktivity.

HODNOCENÍ JE PODPOROU UČENÍ

- » Školní hodnocení by mělo podporovat proces učení. To samozřejmě platí obecně, ale u ukrajinských žáků to v současné situaci platí dvojnásob. Uvažujete-li o hodnocení, je dobré se ptát, jak může toto hodnocení přispět k učení každého konkrétního žáka. Hodnocení je dobré vnímat jako podporující zpětnou vazbu, nikoli primárně jako nástroj pro sběr podkladů ke klasifikaci. Pro průběžné i závěrečné hodnocení zvažte využití slovního popisu, které v současné situaci odpovídá cílům hodnocení ukrajinských žáků lépe než klasifikace. Pokud slovní hodnocení zatím nevyužíváte a chcete jej využít, je třeba upravit pravidla hodnocení ve školním řádu.

HODNOCENÍ MÁ VLIV NA SEBEHODNOCENÍ A ZAČLENĚNÍ ŽÁKŮ

- » Každý žák z různých hledisek zcela přirozeně vyhodnocuje, jak je přijímán okolím. Podoba a kvalita hodnocení a poskytované zpětné vazby má velký vliv na to, jestli se žák bude cítit společenstvím ostatních žáků a učitelů školy, jehož součástí se neplánovaně stal, skutečně přijímán, nebo spíše trpěn.

VHODNÁ JE NEHODNOTÍCÍ ZPĚTNÁ VAZBA

- » Doporučuje se využívat především metod formativního hodnocení a poskytovat ukrajinským žákům spíše nehodnotící a popisnou zpětnou vazbu k tomu, jak se jim daří postupně se začleňovat do výuky a do života třídy a školy.